

Sommige patiënten nog huiverig voor bezoek aan hulpverlener

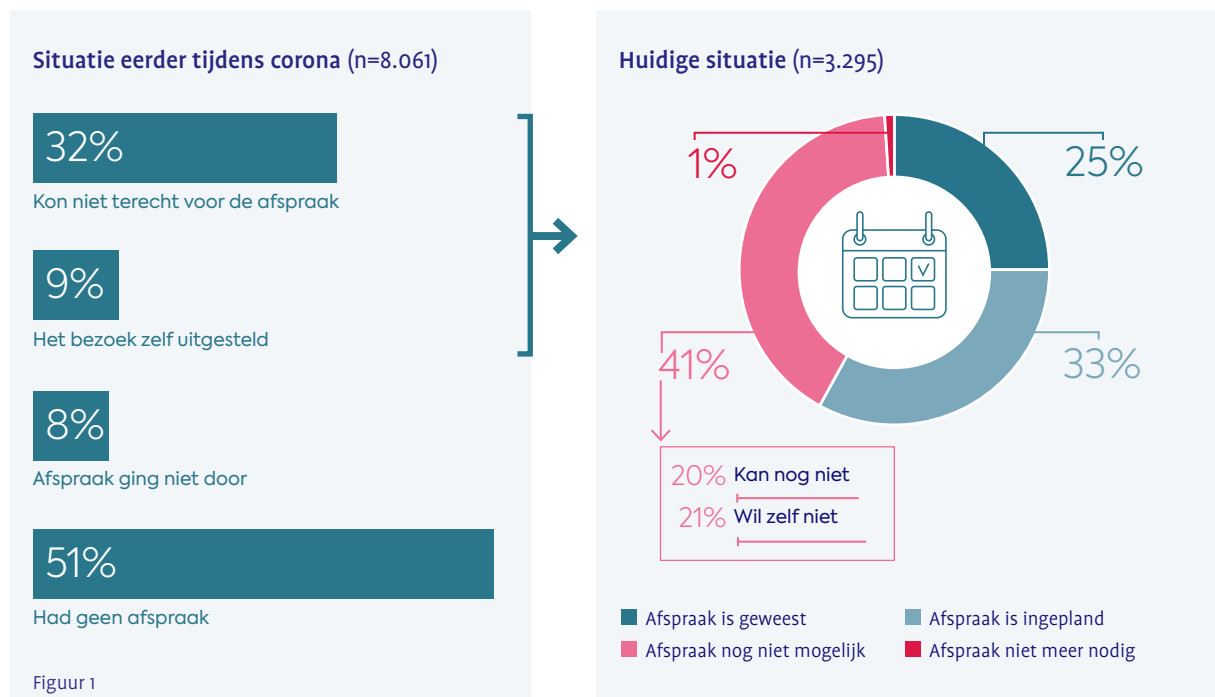
Weer mondzorg na de coronacrisis

Bij veel patiënten zijn gedurende de coronacrisis eerder geplande afspraken in de zorg afgezegd of uitgesteld. Inmiddels is niet-coronazorg weer gestart. De Patiëntenfederatie heeft in mei 2020 onderzocht of de uitgestelde zorg al weer plaatsvond of was ingepland. Krijgen mensen weer de zorg van hun tandarts, mondhygiënist, orthodontist of tandprotheticus? Is er contact over de afspraak en het vervolg? In deze monitor de eerste ervaringen met het herstarten van de mondzorg in mei 2020.

Totaal aantal deelnemers aan het onderzoek: 8.100 mensen.

Huidige situatie mondzorg

32% had in coronatijd een (gewenste) afspraak bij de tandarts, mondhygiënist, orthodontist of tandprotheticus die niet door kon gaan. Daarnaast had 9% een (gewenste) afspraak die zij zelf niet door wilden laten gaan. Bij 25% heeft de afspraak inmiddels plaatsgevonden. Daarnaast heeft een derde van deze deelnemers inmiddels een ingeplande afspraak. Bij vier op de tien van de deelnemers is een afspraak nog niet mogelijk, bij de helft daarvan omdat zij dat zelf nog niet willen.

De uitgestelde mondzorg betreft vooral veel periodieke controles door tandarts en mondhygiënist.

Verder gaat het om:

- beugelcontrole
- afgebroken tanden
- vullen van gaatjes
- plaatsen van implantaten
- kronen en/of protheses

“Ik vind het nog niet veilig zo dichtbij in de mond gekeken te worden; voel me daar wat zwaarder van worden.”

“Tandarts zie ik liever niet dan wel en voor mensen zoals ik van boven de 70 kan je alleen terecht voor spoedgevallen. Mondhygiënist is in overleg een half jaar opgeschoven.”

Nog geen mondzorg – vrijwillig (n=686)

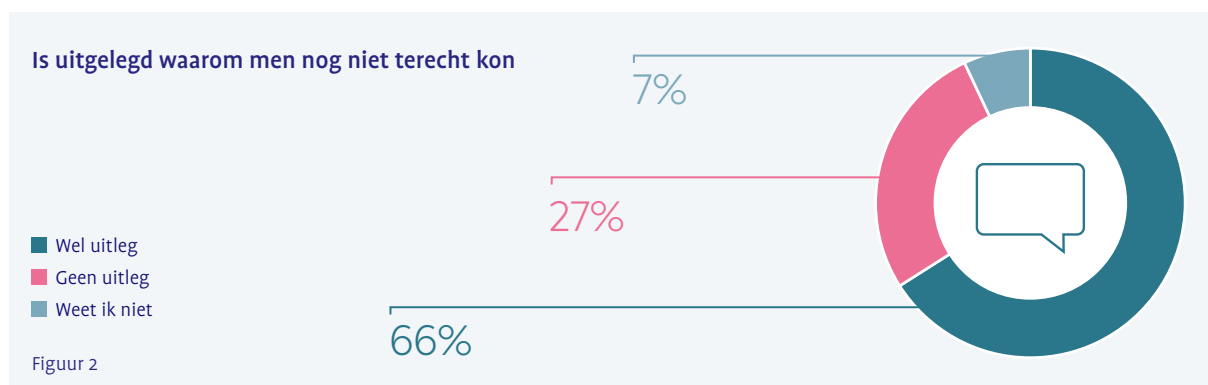
686 mensen willen zelf liever nog geen afspraak met de tandarts, mondhygiënist, orthodontist of tandprotheticus. De voornaamste redenen:

- angst voor het coronavirus, besmettingsgevaar
- behoort tot risicogroep
- gezondheid staat het niet toe: ziek thuis, in quarantaine
- controle heeft geen prioriteit, liever even afwachten (afwachten hoe het virus verloopt, maar ook omdat men (nog) geen klachten of pijn heeft)

33 mensen geven aan dat een afspraak niet meer nodig was.

Nog geen mondzorg – onvrijwillig (n=659)

66% kreeg uitleg waarom men nog niet terecht kon. 27% kreeg geen uitleg.

Vaak was de uitleg dat men niet terechtkon door het coronavirus. Regelmatig is ook extra uitleg gegeven, zoals:

- geen urgentie, spoedgevallen gaan voor
- het is te druk, er zijn wachtlijsten die weggewerkt moeten worden
- behoort tot risicogroep, leeftijd boven 70 jaar.

Voorbeelden van nog niet opnieuw ingeplande afspraken

“Wortelkanaal-behandeling en het repareren van een tand waar een schilfer van het glazuur van af was gegaan.”

“Onderhoud implantaten (inzetten van implantaten).”

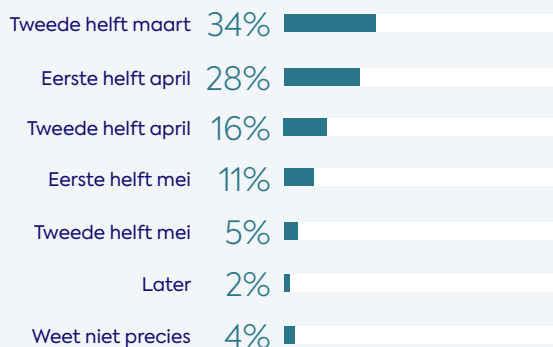
“Een nieuwe vulling laten plaatsen.”

Nog geen mondzorg - onvrijwillig (n=659)

62% wacht sinds de tweede helft van maart of de eerste helft van april op een afspraak met de tandarts, mondhygiënist, orthodontist of tandprotheticus. Er is hen in de tussentijd nagenoeg geen alternatief geboden. Bij 10% is alternatief contact geweest, bijvoorbeeld telefonisch (4%).

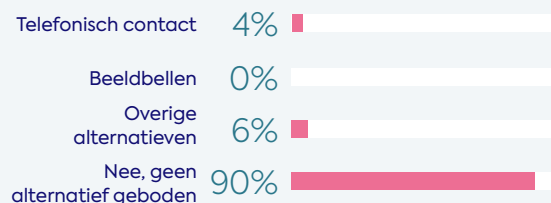
Beeldbellen is niet aan de orde. Bij de overige alternatieven wordt ook contact per mail genoemd. Ook wordt aangegeven dat mensen een nieuwe, verplaatste afspraak hebben. Of dat ze kunnen bellen indien er sprake is van spoed.

Sinds wanneer al wachten

Figuur 3

Alternatief geboden

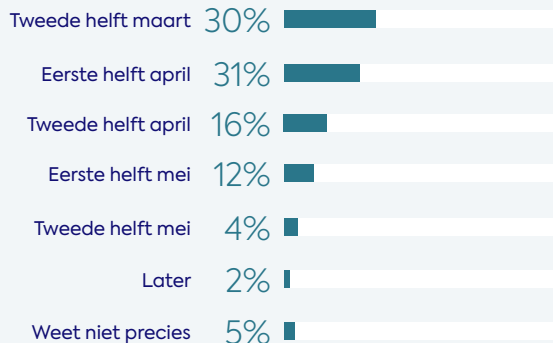

Ingeplande afspraken mondzorg (n=1.099)

De meeste mensen die inmiddels een nieuwe afspraak hebben, hadden oorspronkelijk de afspraak in de tweede helft van maart (30%) of eerste helft april (31%). Het grootste gedeelte heeft de ingeplande afspraak inmiddels gehad of heeft deze in de tweede helft van juni. Een derde van de deelnemers heeft de afspraak later. Aan hen is relatief vaker een alternatief geboden voor de uitgestelde afspraak bijvoorbeeld een telefonisch contact (14%). Men geeft aan dat gezegd is dat ze kunnen bellen in geval van spoed of toenemende klachten. Ook contact via de mail wordt genoemd of dat ze een nieuwe afspraak in het verschiet hebben.

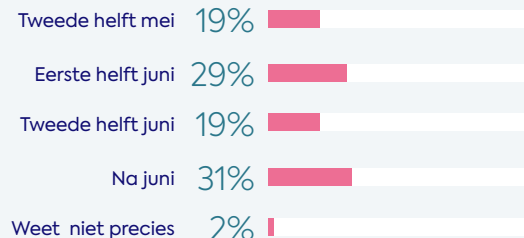
Bij de mensen die al lang wachten, of die pas na juni terechtkunnen, gaat het vaak om een periodieke controle bij tandarts en/of mondhygiëniste.

Sinds wanneer wacht men

Figuur 4 (n=1.099)

Voor wanneer ingepland

Voorbeelden van inmiddels ingeplande afspraken

“Voor de halfjaarlijkse controle en de mondhygiënist in maart. Deze zijn gecancelled omdat de praktijk ook deels besmet was, nu is alles weer opgestart, maar de controles zijn weer op afspraak gemaakt maar heel beperkt. Nu weer pas in augustus, dus mis ik 1x in dit jaar de controle, natuurlijk mag je altijd bellen bij klachten.”

“Halfjaarlijkse controle. Inmiddels verplaatst naar september 2020. Toevallig veel last van een kies en die moet er uit. Ik ga morgen bellen en verwacht dat ik een dezer dagen word geholpen.”

Initiatief contact met zorgverlener mondzorg (n=1.915)

Bij 71% heeft de praktijk van de tandarts, mondhygiëniste, orthodontist of tandprotheticus van contact opgenomen om tot een afspraak te komen. 27% nam zelf contact op.

Regels en maatregelen mondzorg

96% van de mensen, die in de afgelopen periode een afspraak hebben gehad, vinden de regels die gelden bij de mondzorg duidelijk. 2% vond niet alles even duidelijk.

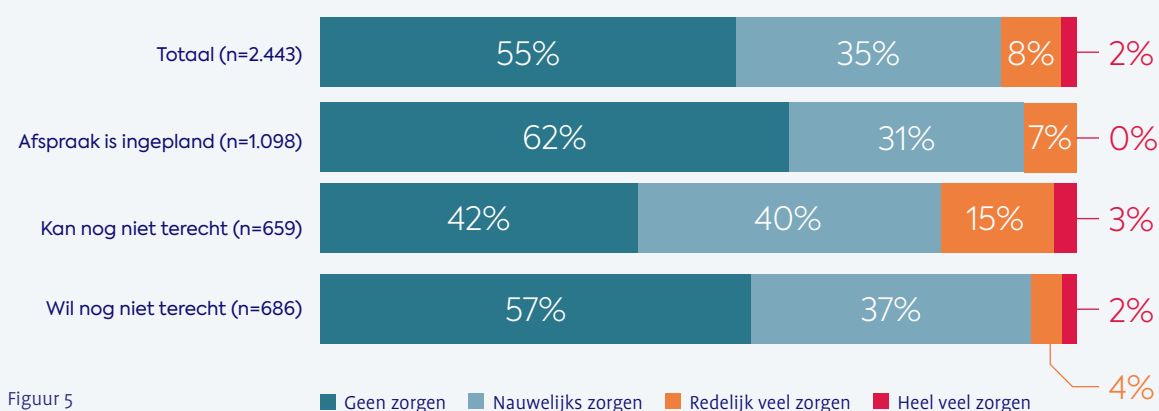
Zorgen om uitstel mondzorg (n=2.443)

Een op de tien mensen die in mei nog geen afspraak hadden, maakt zich redelijk tot heel veel zorgen. De groep die nog geen afspraak heeft staan, maar dit wel wil, maakt zich nog vaker zorgen.

Mensen hebben met name zorgen, omdat ze niet weten in hoeverre het uitstel nadelige effecten heeft op het gebit. Zij geven bijvoorbeeld aan dat het gebit al niet zo best is, of extra zorg nodig heeft vanwege een aandoening. Ook maken ze zich zorgen omdat ze nu bepaalde klachten hebben met het gebit.

Ruim de helft van de mensen die in mei nog geen afspraak hadden, maakte zich geen zorgen.

Zorgen nu de afspraak (nog) niet doorgaat

Figuur 5

Voorbeelden van inmiddels ingeplande afspraken

“Heb snel toestanden aan gebit door medicatie.”

“Doordat ik astma heb en verschillende putjes hiervoor gebruik en dexametason tast mijn gebit aan. Hoe is dat in november?”

“Vanwege Syndroom van Sjögren moet mijn mond regelmatig gereinigd worden.”

Gevolgen van uitstel afspraak (n=3.260)

31% ervaart in enige mate nadelige gevolgen van het uitstel van de afspraak. 9% hiervan in redelijke tot sterke mate. Mensen die nog niet terechtkunnen, maar dit wel willen, ervaren gemiddeld meer nadelige gevolgen.

Profiel deelnemers (n = 8.100)

52% vrouw

48% man

De gemiddelde leeftijd 65 jaar

83% van de deelnemers heeft een chronische aandoening waarvan

- hart- of vaatziekten (27%)
- reumatische aandoeningen (18%)
- longaandoeningen (18%)
- diabetes (16%)
- lichamelijke beperking (15%)

Colofon

Het Zorgpanel is een initiatief van Patiëntenfederatie Nederland.
De Patiëntenfederatie vertegenwoordigt 200 patiëntenorganisaties.
Wij maken ons sterk voor alle mensen die zorg nodig hebben.
© Communicatie – juli 2020